

Băiatul care cântă la flaut, cele trei surori, băiatul cu inima la frații rămași în Ucraina – Portrete ale copiilor refugiați din calea războiului, în România

București, 25 februarie 2025: Fiecare copil refugiat din calea războiului din Ucraina are povestea lui dramatică, frați rămași pe front, case distruse, școli care nu mai există, dar și una a speranței: sunt copii care învață limba română, reînvață să aibă încredere, sunt recunoscători țării care i-a adăpostit. Organizația Salvați Copiii vă prezintă poveștile copiilor ucraineni, în **expoziția de fotografie - „Poveștile unor noi începuturi – 3 Ani de Curaj și Speranță”**, la **Centrul de Consiliere și Servicii Integrate**. Expoziția prezintă fotografii emoționante care surprind poveștile de curaj, speranță și perseverență ale familiilor care și-au reconstruit viața în România.

Inaugurat în 2022, Centrul pune la dispoziție un spațiu dedicat copiilor, unde echipe multidisciplinare colaborează pentru a identifica și soluționa nevoile specifice ale familiilor. Asistența organizației constă în servicii de consiliere socială, consiliere psihosocială, activități educative și recreative.

lată câteva dintre poveștile copiilor care au lăsat în urmă casele, școlile și, cel mai adesea, pe tații și frații lor mari

Mamă și fiică, singure în fața războiului

Familia H. a ajuns în România pe 7 octombrie 2022, după un drum dificil din Herson. Pentru mama și fiică, războiul a început chiar din prima zi, odată cu intrarea armatei ruse în oraș. Ceea ce pentru alții era un coșmar văzut la televizor, pentru familia H. era realitatea zilnică. Călătoria spre siguranță a fost plină de teamă, mai ales la punctele de control rusești.

Adaptarea la viața din România nu a fost ușoară. Pe lângă provocările unei țări noi, familia primea vești triste de acasă. Pentru A., fiica lor de 10 ani, a fost greu să accepte că școala ei din Herson nu mai există.

Mama a aflat despre activitățile Organizației Salvați Copiii prin grupurile de socializare ale comunității ucrainene din România. În iunie 2023, s-au înscris în programele organizației și au beneficiat de cursuri de limbă engleză și română, ateliere de creație, clubul adolescenților și alte activități. Sprijinul psiho-social, în special sesiunile *Safe Families*, un program dedicat sprijinirii familiilor în construirea unui mediu sigur, plin de iubire și respect reciproc, în care copiii să se poată dezvolta armonios, au fost de mare ajutor pentru familia lor.

A., acum în vârstă de 12 ani, este înscrisă la Școala Gimnazială Lenăchiță Văcărescu, dar își continuă și studiile online în Ucraina, în clasa a VII-a. La Centrul de Consiliere participă la clubul adolescenților, unde și-a făcut prieteni și nu se mai simte atât de singură în România.

Cu toate acestea, familia H. visează să se întoarcă acasă, în Herson. Păstrează vie amintirea orașului lor frumos de altădată și speră că, într-o zi, se vor putea întoarce acolo.

Băiatul care cântă la flaut: dependent de insulină, A. a învățat limba română și continuă să studieze muzica

În dimineața zilei de 24 februarie 2022, H. se pregătea să plece la muncă, în timp ce soțul ei era îngrijorat – noaptea fusese neliniștită, se auziseră bubuituri, iar nimeni nu știa ce se întâmplă. A., fiul lor de 12 ani, se trezise și se pregătea pentru școală. În scurt timp, H. a aflat dintr-un grup de părinți că Ucraina fusese atacată de Rusia.

Chiar și așa, H. și-a continuat tura la spitalul de copii din Dnipro. Atmosfera era apăsătoare, toată lumea era speriată și neliniștită. Următoarea lună și jumătate a fost marcată de incertitudine, familia căutând cu disperare o cale de a pleca din țară. Teama era și mai mare, având în vedere că toți membrii familiei suferă de diabet și depind de insulină.

În decembrie 2022, familia B. a ajuns în România. A. a fost înscris la Școala Uruguay din București. Primele luni au fost dificile – înscrierea la medicul de familie, acomodarea la școală, învățarea limbii române. Procesul de înscriere la școală a fost deosebit de complicat, deoarece A. era elev la o școală de muzică în Ucraina și își dorea să continue studiul flautului, pe care îl practica de șase ani.

În căutarea unor cursuri de limba română, H. a ajuns la Salvați Copiii, la recomandarea unei cunoștințe. Cu ajutorul organizației, a reușit să învețe limba română și continuă să participe la cursurile de comunicare. Acest lucru i-a permis să depună dosarele necesare pentru încadrarea în grad de handicap a fiului său și a soțului, T.

Astăzi, A. este elev la Colegiul Național „George Enescu” din București, în clasa a VII-a, continuându-și pasiunea pentru muzică. H. a reușit să se angajeze part-time și este în căutarea unui loc de muncă cu normă întreagă pentru a asigura un trai mai stabil familiei sale.

Mama cu inima ruptă în două: un copil e în siguranță, în România, celălalt e pe front, în Ucraina

Sunt un suflet împărțit între două case, două țări, două lumi. Una mi-a dat rădăcinile, cealaltă mi-a oferit un loc ferit de pericol pentru mine și copil. Port ambele în inimă, căutând echilibrul între dor și speranță. – I. T., 51 ani, Odesa

T.V., o fetiță de 10 ani, a ajuns în România împreună cu mama sa în aprilie 2022, venind din Odesa. Decizia de a pleca a fost luată pentru a-i oferi copilului un loc mai sigur. Fratele mai mare al fetei a rămas în Ucraina și se află pe front, menținând legătura cu familia prin telefon.

Mama, care își crește singură copiii, a reușit să obțină protecție temporară în România, beneficiind astfel de servicii sociale, medicale și educaționale. Din mai 2023, familia este sprijinită de Salvați Copiii prin programe dedicate copiilor refugiați. T.V. participă la cursuri de limba română, activități recreative și educaționale, precum Clubul Copiilor, ateliere de creație, terapie cu animale și pictură. Pentru a-și putea continua studiile online în Ucraina, a primit o tabletă din partea organizației.

Mama fetei este profund îngrijorată pentru fiul său aflat pe front, motiv pentru care a beneficiat de consiliere psihologică. Ea a urmat cursuri de limba română și engleză și a primit sprijin pentru accesarea serviciilor medicale.

Situația financiară a familiei este dificilă. Mama lucrează la curățenie în schimbul cazării, fără un venit stabil. Cu ajutorul tichetelor sociale oferite de Salvați Copiii, reușește să cumpere alimente, produse de igienă și medicamente. Își amintește cu emoție momentul când, la începutul războiului, nu și-a permis să îi cumpere fetei un covrig. Astăzi, datorită sprijinului primit, mama și fiica au reușit să-și asigure necesitățile de bază și să descopere chiar și gustul unui mango.

M. se gândește zi de zi la frații rămași în Ucraina

În 2022, fugiți din sudul Ucrainei, M., un băiat de 11 ani, și mama lui au ajuns în România, confruntându-se cu provocările unei vieți noi într-o țară necunoscută.

În primele luni, integrarea educațională a fost o provocare majoră. Copilul nu înțelegea limba română și, la început, nu reușea să urmeze lecțiile. Integrarea a fost dificilă, dar sprijinul Salvați Copiii – consiliere psihologică, cursuri de limba română și ajutor material – a făcut procesul mai ușor. M. a întâmpinat provocări la școală din cauza barierei lingvistice, însă, cu ajutorul colegilor, profesorilor și cursurilor de română, și-a făcut prieteni și s-a adaptat. În paralel, continuă studiile online la școala din Ucraina.

Mama sa, afectată de dorul de cei doi copii rămași în Ucraina, a găsit alinare în ședințele de consiliere psihologică. Pentru M., muzica și pescuitul sunt refugii emoționale care îl ajută să facă față schimbării. România este un loc de siguranță pentru familia lui M., un punct de sprijin în așteptarea zilei în care se vor putea întoarce acasă.

Cele trei surori

Mama și cele trei fiice au ajuns în România acum trei ani. Relocarea nu a fost ușoară – nu cunoșteau limba și nu aveau pe nimeni care să le sprijine. Cu ajutorul rețelelor de socializare, au găsit un loc de trai și au descoperit servicii dedicate refugiaților în București.

O., fiica cea mare, în vârstă de 14 ani, își amintește începuturile dificile: „Totul părea straniu, nu aveam prieteni și petreceam mult timp la computer. Lucrurile s-au schimbat când am început să merg la activitățile Salvați Copiii. M-au ajutat mai mult decât mi-aș fi imaginat.”

Cele trei surori participă la cursuri de engleză, desen, ateliere de creație, clubul adolescenților și sesiuni de consiliere psihologică.

Mama fetelor, Y., a găsit și ea sprijin în cadrul organizației, participând la cursuri de limbi străine și sesiuni de parenting.

Pentru familia K., România a devenit mai mult decât un refugiu. Aici au descoperit solidaritate, sprijin și un nou început.

Mama și fiul

Întotdeauna am crezut că o țară străină înseamnă doar străzi necunoscute și oameni care trec pe lângă tine. Dar m-am înșelat. Aici mi-au spus: ‘Nu ești singură’. Mi-au oferit căldură, sprijin, ajutor, atunci când nu știam cum să merg mai departe. Îmi țin copilul de mână și înțeleg: lumea nu este pierdută atâta timp cât există astfel de oameni. Vă mulțumesc că nu v-ați întors privirea de la noi. Copilul meu poate merge din nou la școală, poate râde din nou. Nu știu ce ne rezervă viitorul, dar știu un lucru – în această țară am găsit nu doar refugiu, ci și speranță. – A.V, 32 ani

Y. și fiul ei, H., trăiau o viață liniștită în Harkov, Ucraina, până când războiul le-a schimbat brusc existența. Confruntată cu pericolul, Y. a luat decizia dificilă de a pleca în căutarea siguranței. După o călătorie prin Kiev și Cernăuți, au ajuns în România, unde au găsit oameni care i-au sprijinit necondiționat, oferindu-le un nou sentiment de siguranță.

În 2024, H. a fost înscris la Centrul de Zi Golescu Grant, administrat de Salvați Copiii România. Aici, participă la cursuri de limba română și engleză și beneficiază de terapie asistată de animale – activități care l-au ajutat enorm în dezvoltarea comunicării și echilibrului emoțional. Deși Y. lucrează și nu poate fi prezentă la aceste sesiuni, se asigură că H. nu lipsește de la nicio activitate, considerând centrul esențial în procesul său de adaptare.

Centrul de Zi Golescu Grant sprijină integrarea lui H. prin colaborarea cu școala sa, asigurând zilnic transportul și oferindu-i un program stabil și pozitiv, vital pentru dezvoltarea lui emoțională. În plus, familia primește sprijin material sub formă de vouchere, o resursă importantă pentru acoperirea nevoilor de bază. Fiind singură în România și având grijă de H. fără ajutor din partea familiei, acest sprijin îi oferă lui Y. șansa de a construi un cămin stabil.

D. , din Zaporojie, simte nevoia să se exprime prin dans

D., o fetiță de 10 ani din Zaporojie, a sosit în România în decembrie 2022, împreună cu mama și sora ei mai mare. Mama, singură și fără sprijinul tatălui, a obținut permisul de protecție temporară și a accesat diverse servicii sociale, educaționale și medicale. Din martie 2023, familia beneficiază de sprijinul Organizației Salvați Copiii.

D. este mereu zâmbitoare și dornică să se joace cu ceilalți. Îi plac sporturile, iar dansul este pasiunea ei cea mai dragă. Pentru ea a devenit o modalitate naturală de a exprima ceea ce simte, ceea ce gândește. La început i-a fost greu să își facă prieteni și nu știa ce o așteaptă. De când a intrat în programul de sprijin al Salvați Copiii, a început să participe la cursuri de limba română și engleză, să meargă la Clubul Copiilor în fiecare săptămână și, bineînțeles, la lecțiile de dans pe care nu le ratează niciodată.

CONTEXT

Cele mai mari obstacole pentru copiii ucraineni și familiile lor care și-au găsit refugiu în România sunt cele legate de accesul la servicii de sănătate (controalele medicale și medicamentele), urmate îndeaproape de dificultățile legate de locuință (chirie și utilități). În ceea ce privește accesul la educație, doar 16,1% dintre părinții ai căror copii sunt înscriși în sistemul românesc de educație sunt de părere că aceștia nu se confruntă cu nicio dificultate la școală, iar principalele dificultăți indicate sunt barierele lingvistice (74,9%) și suprasolicitarea generată de frecventarea în paralel a două sisteme de educație (34,5%), arată o anchetă Salvați Copiii România, realizată la trei ani de la declanșarea războiului din Ucraina.

Întrebați fiind dacă se simt bine conectați și integrați în comunitatea românească, aproape jumătate dintre participanții la consultare afirmă că nu au atins acest nivel (47,2%), în timp ce doar 17% au acest sentiment de integrare (diferența este reprezentată de indecizi).

Deși relativ puțini dintre respondenți au sentimentul de conectare și integrare, peste trei sferturi dintre ei (77,2%) consideră că românii sunt primitivi. În schimb, dificultățile lingvistice, dificultatea de a găsi un loc de muncă bine remunerat și accesul dificil la servicii de sănătate sunt motive care îi fac pe mulți dintre respondenți să simtă că România nu le poate deveni acasă.

Patru din cinci familii cuprinse în consultare au sosit în România în urmă cu peste un an (86,8%), iar aproape 7 din 10 (69,7%) au o durată de ședere pe teritoriul României de peste 2 ani, în timp ce ponderea celor abia ajunși este foarte redusă, doar 7% dintre respondenți indicând un interval de sub 6 luni de la sosire.

Note pentru redactori:

- Până în prezent, Salvați Copiii România a oferit sprijin pentru 367.500 de persoane, dintre care 184.800 de copii ucraineni și 182.700 de adulți. Salvați Copiii a acordat o atenție deosebită furnizării de servicii directe copiilor, părinților și adulților vulnerabili, dezvoltând intervenții rapide pentru a răspunde situației de urgență, dar și nevoilor de integrare ale acestora, prin oferirea de suport material și financiar, traducere și consiliere informațională, suport psiho-social, precum și îndrumare și consiliere pentru accesarea drepturilor și serviciilor disponibile, cum ar fi accesarea sistemului de învățământ, a serviciilor medicale, a locurilor de muncă sau a serviciilor de consiliere emoțională.
- Începând din aprilie 2022, Salvați Copiii, pe lângă punctele de lucru de la granițe și zone de tranzit, a deschis mai multe Centre de Consiliere și Servicii Integrate în întreaga țară pentru a oferi asistență copiilor ucraineni și familiilor acestora. În ultimii trei ani, 19.496 de copii și 23.415 de adulți au beneficiat de serviciile oferite în aceste centre.

- În 2025, Salvați Copiii își desfășoară activitatea în cinci Centre de Consiliere și Servicii Integrate situate în București, Galați, Iași, Suceava și Baia Mare. Intervenția Salvați Copiii se concentrează pe promovarea integrării și bunăstării pe termen lung a refugiaților ucraineni și a membrilor vulnerabili ai comunității gazdă prin asigurarea accesului la servicii esențiale (sociale, educaționale și sănătate emoțională), promovarea autonomiei și consolidarea coeziunii sociale printr-o gamă largă de servicii.

Pentru mai multe detalii, contactați:

Lavinia Varodi, Manager de proiect

Tel. 0721.329.101, e-mail: lavinia.varodi@salvaticopiii.ro.

Despre Organizația Salvați Copiii:

De 35 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg. În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în 118 țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 4.150.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.